

Abstrakt

Východiska: Práce se zabývá screeninem rizik vzniku aberantního chování spojeného s užíváním návykových látek a závislosti u pacientů s chronickou nenádorovou bolestí (CHNNB) na dlouhodobé opioidní léčbě.

Cíle: Cílem práce bylo převedení dotazníků Screener and Opioid Assessment for Patients with Pain-Revised (SOAPP-R) a Opioid Risk Tool (ORT) do českého prostředí a jejich validace. Na základě těchto dotazníků vyhodnocení rozdílů v sociodemografických, klinických a emočních proměnných u pacientů ve vysokém a nízkém riziku na opioidních analgetikách a posouzení praktického klinického využití vizuální analogové škály Emoční teploměry k predikci vysokého a nízkého rizika zjištěného na základě dotazníků SOAPP-R a ORT.

Metodika: V multicentrické studii, na základě anonymního dotazníkového šetření, byly použity standardizované dotazníky SOAPP-R a ORT. Soubor se skládal z 305 pacientů léčících se pro CHNNB v Centrech a Ambulancích pro léčbu bolesti po dobu minimálně tří měsíců stabilními dávkami opioidních analgetik.

Výsledky: Bylo zjištěno, že SOAPP-R vyhodnotil ve vysokém riziku 40,66 % a ORT 18,36 % respondentů našeho souboru. Cut off skóre Emočních teploměrů, stanovená na základě ROC křivek, jsou vhodná pro klinické použití k rozlišení vysokého a nízkého rizika. Multivariační regresní analýza přispěla k odhalení významných prediktorů vysokého rizika dle SOAPP-R. Těmito prediktory jsou: využití psychiatrické pomoci, nepříjemnost bolesti stanovená pomocí VAS (vizuální analogová škála) a hrubé skóre ORT.

Závěr: Studie potvrdila vhodné psychometrické vlastnosti obou metod. Obě metody byly schopny rozlišit pacienty ve vysokém riziku aberantního chování. Na základě ROC křivek stanovené cut off skóre Emočních teploměrů jsou připraveny pro použití v klinické a ošetrovatelské praxi jako rychlý screening a rozlišení vysokého rizika.